

MEGŐRZIK A MEGLÉVŐ MEGYEI HÁLÓZATOKAT

Mutatóba maradt kisvasút

Csak két kisvasút működik a megyében azok közül, amelyek egykor a településeket és a tanyavilágot kötötték össze, vagy gyárak területén jártak.

CSONGRÁD MEGYE
KOROM ANDRÁS

A 19. században kezdték építeni, és jobbra az 1960-as, 70-es években szüntek meg a megye keskeny nyomtávú vasútjai. A pályákat eredetileg gazdasági célokra építették, de nagy teret kaptak a személyszállításban is. Ott is kiépült a pálya, ahová csak földút vezetett.

Horváth Dezső nyugdíjas kollégánk személyes élményeket őriz a szegedi kisvasútról, amely először a Roosevelt térről, a híd alól indult, majd végállomása átkerült a paprikamalom mögé. – 1958-tól pedagógusként utazgattam rajta Pusztamérges és Ásotthalom felé. Az volt a szerepe, amit Móra és Tömörkény is megírt, azaz hogy a kultúrát a tanyavilágba vigye, a terményeket

pedig onnan a városba hozza. Olyan helyre jutott el, ahová akkor még nem vezetett aszfaltút. Amikor azokat megépítették, a kisvasút szerepét a busz vette át. Csak hogy arra a piacozók már nem fértek fel garabolyaikkal. Az 50-es években, amikor Titóék ellen elkezdték építeni a déli erődrendszert, a szállításra használt mozdonyokat tönkretették, volt olyan, hogy télen Zákányszék alsótól az utasoknak, így nekem is, be kellett gyalogolnunk Szegedre – idézte fel emlékeit.

A ma is működő kisvasutak egyike a 14 kilométer hosszú fehér-tói. Ez – tudtuk meg Sztanó Jánostól, a SzegedFish Kft. ügyvezető igazgatójától – 12 mozdonyal rendelkezik, s kifejezetten gazdasági célokra használják: ezen szállítják a dolgozókat, a halakat és a haltápot a természetvédelmi területen. A mozdonyok fele egykor téglagyárakban, másik fele pedig bányákban szolgált. Különlegesség, hogy nyitott sze-

Kisvasút a tömörkényi halastavaknál. Gazdasági célra hasznosítják. FOTÓ: VERÉB SIMON

mélyszállító vagonjukat turisták is igénybe vehetik.

A másik működő, valamivel több mint 10 kilométernyi kisvasút 1967-ben készült el a halastavakra szabdaltsaj-tó körül, s az itt gazdálkodó Tömörkényi Agrár Kft. használja. Szeri János ügyvezetőtől tudjuk, hogy a halastavak környéki keskeny, nagy terhelésre alkalmatlan töltésen más módon nem lehetne a haltápot és a halakat szállítani.

2–3 évvel ezelőtt hagyott fel a termeléssel a szegvári kendergyár, amelynek terüle-

tén is működött kisvasút, ahogy annak idején a falunak is volt egy másik. A kender-

gyárt a helyi önkormányzat vásárolta meg. – Úgy gondoltuk, ha egyszer felszedik onnan a síneket, soha többé nem fektetik le újra – mondta lapunknak Gémes László polgármester. – Megvettük a 10,5 kilométernyi hálózatot, előbb azzal, hogy áthelyezzük a település más részére, de végül úgy döntöttünk, hogy a helyén marad, és pályázatok segítségével felújítjuk, hogy turisztikai célokra hasznosíthatassuk.

Pályák és hagyományörzők. Megyénkben számos helyen futottak keskeny nyomtávú szerelvények. Kisvasút üzemelt még Algyő és Sövényháza, Csongrád és Felgyő, Földeák és Gajdospuszta között, valamint Makón, Mindszenten, Nagyfán, Nagylakon, Szikáncson, a szentesi téglagyárban, a vajhíti kendergyárban és Kiszomboron is. A Monoki Attila vezette Szegedi Gazdasági Vasúttörténeli, Helytörténeli Közhasznú Egyesület a helyi önkormányzattal közösen hozta létre a domaszéki kisvasút múzeumot, ahová szeretnék kiállítani a jelenleg is felújítás alatt álló MK48 1004-es mozdonyt és a MÁV Gah 1805-ös teherkocsit.

3 ÉVESEN ÜLT ELŐSZÖR NÉGYKEREKŰRE – OSZTÁLYTÁRSAI ELEINTE KÉTELKEDTEK BENNE

Kingáéknál mindenki quadozik

Pörgő kerekkel veszi a kanyarokat.

Öt esztendővel ezelőtt, 3 éves korában ült először quadra a vásárhelyi Apró Kinga. A másodikos vásárhelyi kislányról osztálytársai nem hiszik el, hogy igazi négykerekűt vezet. Pedig boldogan száguldozik vele – a család pályáján.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
MUNKATÁRSUNKTÓL

Igazi motormániás családba született a vásárhelyi Apró Kinga. A 8 éves kislány 3 éves kora óta quadozik, a négykerekű járművet szemmel láthatóan jó érzékkel használja a család által épített Zrínyi utca végi pályán.

– Kingát kisbabakorától rendszeresen vittük motorversenyekre, s nagyon megtetszett neki ezt a sportág, annyira, hogy ő is motorozni akart – csakhogy nem talál-

„A kislány eddig csak néhányszor bukott, de egyszer sem lett semmi baja.”

tunk neki megfelelő méretű kétkerekű járművet. Ezért vásároltunk neki egy 50 köbcentis, kétütemű, gye- rekméretű quadot. Kezdet-

Kinga hallgat az apai tanácsokra. KOROM ANDRÁS

ben még erre is csak úgy tudott felülni, hogy magas talpú cipőjére hungarocell-lapokat ragasztottunk. Így érte el a nyeregből a lábtartókat – mondta a kislány édesapja, Apró András Csaba.

– Nem hiszik most sem az osztálytársaim, hogy quadozok. Amikor farsangra bevitük a kétkerekű igazi motoromat, arról is azt hitték, hogy játék – mondta a másodikos kislány.

Kinga nekünk is megmutatta, mit tud. Négykerekűjére pattanva végigszáguldozta a sáros szakaszokkal, emelkedőkkel és lejtőkkel nehezített pályát. Úgy csúszott pörgő kerekkel a kanyarokban, mint előtte saját járművük hátán családja fel-

nőtt tagjai. A felcsapott sárral nemcsak a pálya szélén állókat, de saját ruháját és sisakját is alaposan összefröcskölte. A kislány eddig csak néhányszor bukott, de egyszer sem lett semmi baja, azonnal visszakapaszkodott a quadjára.

Nyeregben a nagy

Kinga édesapja korábban roncsderbizett, testvére, Zoltán pedig kaszkadőrködött. Édesanyja, sőt még nagymamája is quadozik. Apró Andrásné Ambrus Erzsébet (56) egyszer kipróbálta a quadozást, s annyira megszerette, hogy azóta sem hagyta abba. Igaz, férje mellett korábban már megszerette a motorozást is.

Aranydiplomát kapott a főorvosnő

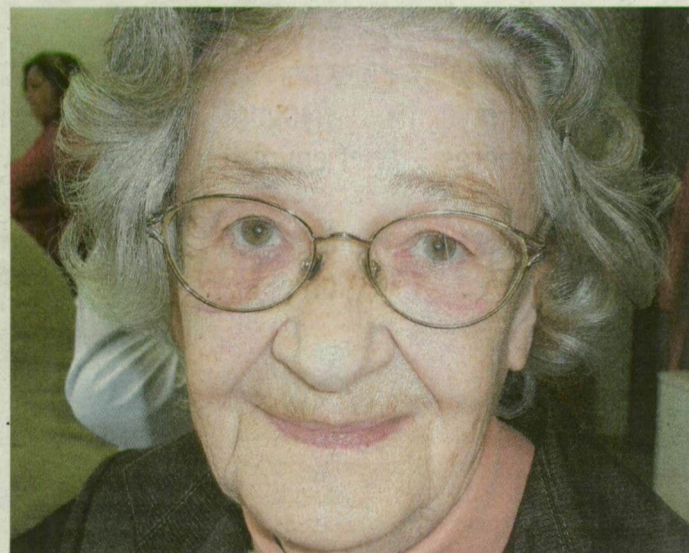
Aranydiplomát kapott a makói kórház főorvosa, Stepper Magdolna. 77 évesen is dolgozik: beszédképességüket elvesztett betegek rehabilitációját segíti.

MAKÓ
SZABÓ IMRE

Azért lett orvos, mert sokat betegeskedett gyermekkorában, és csodálta lelkiismeretes háziorvosát. A fül-orr-gégészetet pedig azért választotta, mert a fiának gyakran fáj a füle. Most aranydiplomát kapott Stepper Magdolna, a makói kórház egyik legidősebb orvosa. 1960-ban végzett a szegedi egyetemen, 1964-ben szakvizsgázott, a makói kórház osztályvezető főorvosa pedig 1975-ben lett. Negyedszázadon át vezet- te, folyamatosan korszerűsítette osztályát, gondoskodott a

szakember-utánpótlásról is, közben kiemelkedő, nemzetközi szinten is elismert tudományos munkásságot folytattott.

Idén 77 esztendő, de változatlan elhivatottsággal dolgozik. A kórház átszervezése miatt a fül-orr-gégészeti fekvőbeteg-ellátás megszűnt, de munkájára számíthat az intézmény a szakrendelésen, az ambulancián és konzulensként mind a fül-orr-gégészet, mind a foniátria és az allergológia területén. Mielőtt Dehelán Aurélia orvos igazgatótól az ünnepi alkalomra kapott oklevelet átvette, lapunknak azt mondta, most azt szeretné, ha több időt fordíthatna a beszédképességüket elvesztett betegek rehabilitására – jelenleg is 5 ilyen pácienssel foglalkozik.

Stepper Magdolna gyermekkorában eldöntötte, hogy orvos lesz. 25 évig vezette a makói kórház fül-orr-gégészeti osztályát. A SZERZŐ FELVÉTELE